

KYRK*blad*et

KARLSBORG, MÖLLTORP, BREVIK & UNDENÄS

VÅREN 2021

Svenska kyrkan
KARLSBORGS PASTORAT

FÖRTROENDEVALDA

Kyrkofullmäktiges ordförande Stig Palmqvist.. 0730-58 80 86
Kyrkorådets ordförande Enar Andersson 311 82
Förs.rådordf. Karlsborg Christina Gustafson..... 0730 430746
Förs.rådordf. Mölltorp Ingrid Bergsten..... 0705 130105
Förs.rådordf. Brevik Gun-Britt Nilsson 0723 232114
Förs.rådordf. Udenäs Inger Breman Larsson.. 202 26

LOKALER

Kyrkans hus, köket..... 174 62
Mölltorps församlingshem..... 304 04
Breviks församlingshem 311 04
Udenäs prästgård..... 601 20, fax 200 10
Museet bokning av
Garnisonskyrkan 451826

PERSONAL

Kyrkoherde Pernilla Tapper Törnqvist..... 174 51, 0706 29 06 17 pernilla.tornqvist@svenskakyrkan.se
Komminister Pia Svantesson..... 174 65, 0727 26 27 07 pia.svantesson@svenskakyrkan.se
Pastorsadjunkt Gunnar Friberg..... 174 55, 0707 25 96 52 gunnar.friberg@svenskakyrkan.se
Assistent i diakoniverksamhet Inga Eriksson..... 174 54, 0706 61 74 50 inga.e.eriksson@svenskakyrkan.se
Assistent i diakoniverksamhet
Viktoria Adolfsson Agnesten 174 56, 0707 81 23 65 viktorija.adolfsson.agnesten@svenskakyrkan.se
Kantor Magdalena Zetterström..... föräldraledig t o m augusti 2021
Vik kantor Anett Karlsson 684761, 0703 41 90 85 anett.karlsson@svenskakyrkan.se
Kantor Gabriella Olofsson..... 174 60, 0706 17 89 49 gabriella.olofsson@svenskakyrkan.se
Kantor Eva Nilsson 174 58, 0737 28 26 55 eva.nilsson2@svenskakyrkan.se
Vik barnledare Jenny Olander..... 0707 14 94 51 jenny.olander@svenskakyrkan.se
Församlingsassistent Malin Joelsson 68 47 65, 0725 27 03 00 malin.r.joelsson@svenskakyrkan.se
Fritidsledare Johannes Lindman..... 174 59, 0706 95 19 70 johannes.lindman@svenskakyrkan.se
Fritidsledare Adam Gustavsson 174 53, 0707 79 83 84 adam.gustavsson@svenskakyrkan.se
Administrativ assistent Maria Waller Larsson.... 174 52, 0728 53 00 81 maria.waller.larsson@svenskakyrkan.se
Kyrkoskrivare Gunilla Karlsson..... 174 64, 0707 31 80 02 gunilla.i.karlsson@svenskakyrkan.se
Kyrkogårds- och fastighetschef
Anna Arne Andersson..... 174 63, 0761 36 92 39 anna.a.arne@svenskakyrkan.se
Kyrkogårdens ekonomibyggnad Udenäs 200 10
Kyrkvaktmästare Lars Andersson..... 174 67, 0725 00 30 86 lars.g.andersson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Niklas Nyhammer..... 684763, 0705 64 37 03 niklas.nyhammer@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Tommy Persson..... 684764, 0767 71 22 14 tommy.n.persson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Christian Karlsson..... 174 68, 0767 71 22 15 christian.e.karlsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Bo Larsson..... 174 69, 0705 46 33 43 bo.s.larsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Lennart Paulsson 684762, 0702 41 36 71 lennart.s.paulsson@svenskakyrkan.se
Kyrkvaktmästare Viktor Hallin..... 684768, 0762 08 56 67 viktor.hallin@svenskakyrkan.se
Kyrkogårdsvaktmästare Lisa Högberg 174 61, 0739 73 98 32 lisa.hogberg@svenskakyrkan.se
Inre vaktmästare Susanne Karlsson..... 684766, 0732 51 65 25 susanne.karlsson2@svenskakyrkan.se
Inre vaktmästare Natalie..... 0703 76 74 55

SKAGAGÅRDEN EKONOMISK FÖRENING

Verksamhetsledare Anett Karlsson..... 230 38, 0766 71 29 20 Hemsida: www.skagagarden.se

Det kommer att bli bättre

Jag vet inte hur du har det nu eller vad du tänker på, men jag tror inte det är så annorlunda mot vad jag själv tänker eller hur jag har det. Jag är väldigt less på pandemin och att den håller oss i sitt grepp och att det inte verkar som att den ska ta slut i rippet.

Vi vet inte hur det ska bli. Samtidigt är jag djupt tacksam att landets ledning och myndigheter tar den uppkomna situationen på största allvar och gör sitt yttersta för att minska smittspridningen och dödligheten. Sen är det också alla ”vanliga” bekymmer och sorger man kan ha i det här livet; ensamhet, isolering, spruckna relationer, osagda ord (som man känner att man borde sagt), sagda ord (som man känner att man inte borde sagt). Många av dessa ”vanliga” bekymmer och sorger kan nog kännas extra tunga att bära nu i dessa tider.

Jag har märkt på mig själv vad glad jag blir av korta eller långa meningsutbyten med människor, när jag går in på mataffären, bilverkstan, bilprovningen, klädaffären, husets vaktmästare eller städare, bekanta jag råkar på i de mest oväntade situationer och så vidare. Det är också enstaka samtal på telefon med några släktingar och vänner. Jag börjar mer och mer förstå att det är dom här stunderna tillsammans med er andra – det är det som är livet. Eller rättare sagt, det hjälper mig att orka vidare. Jag tycker livet ibland påminner om en ökenvandring, men den är inte utan oaser, små ställen med vatten och skugga där man kan vila sig och hämta ny kraft. Det är ni som är mina oaser! Jag blir också väldigt glad, och rörd, när jag på olika ställen, musik, film, böcker och i det dagliga livet, hör berättelser där en människa blivit hjälpt, två ovänner försonats, en situation som såg omöjlig ut löste sig till det bästa. I höstas besökte jag en restaurang och där satt en skylt med texten: ”Det kommer att bli bättre”. Jag blev berörd, på djupet, och kände att jag gick därifrån stärkt och uppmuntrad. Jag fick förnyat livsmod av denna optimistiska hälsning.

På Kristi himmelsfärds dag, som i år är den 13 maj, så läser vi en av de kortaste evangelietexterna under vårt kyrkoår:

När herren Jesus hade talat till dem blev han upptagen till himlen och satte sig på Guds högra sida. Men de gick ut och predikade överallt, och Herren bistod dem och bekräftade ordet genom de tecken som åtföljde det. Markusevangeliet 16:19-20

Jesus, som enligt Guds ord övervunnit själva döden och att han gjort det för oss, han sitter nu på Guds högra sida, hos makten själv. Jag tänker också att din och min uppgift är att gå ut och predika överallt, där vi befinner oss. Ska du och jag predika? Ja precis, att vi var och en med dom gåvor som just du och jag fått förlåta varandra, ge varandra livsmod, trösta varandra när livet tar emot, ge uppmuntrande hälsningar, sprida leenden, ge varandra ett handtag. Kort sagt, allt som bidrar till att göra livet lättare. Och så ska vi veta att vi inte är ensamma; Herren bistår oss, han står alltid vid vår sida, i våra olika livssituationer. Och vad som helst kan hända ... Herren bistod dem och bekräftade ordet genom de tecken som åtföljde det. Det Gud gjorde då, det gör han nu också.

Det kommer att bli bättre. Du och jag kommer att göra det. Och Herren står vid vår sida. Varje dag.

Gunnar Friberg, pastorsadjunkt

”Vi är inte förbrukade förrän sista andetaget”

Jag fick sitta ned tillsammans med Birgitta Backlund och samtala med henne om livet och om Gud. Det var ett långt samtal som sträckte sig i tid och rum, om människor och tro. När jag sedan såg tillbaka på det, var där några saker som återkom gång på gång. Så när jag nu ska försöka återge lite av samtalet låter jag det forma sig kring de tankarna.

Att se bortom det som syns

När Birgitta tänkte till inför min intervju för Kyrkbladet skrev hon ner några punkter om sitt liv och där säger hon: ”Min viktigaste uppgift i livet verkar vara att se och hjälpa människor, som behöver extra stöd för att klara livet.”

Det blev tydligt redan i Birgittas yrkesval som lärare. Först arbetade hon på lågstadiet och redan då drogs hon till de elever som inte hade självförtroende. Hon ville se det som de kanske inte ens själva trodde om sig själv. Det blev ännu tydligare när Birgitta sedan arbetade som speciallärare. Då hade hon många svåra situationer i mötet med barn och ungdomar som levde under tuffa villkor. Att hitta vägar till dem, som kanske inte var konventionella, men som öppnade

dörren till en relation, där man kunde upptäcka goda sidor och styrkor som inte var uppenbara från början, blev hennes viktigaste uppgift.

Lite av samma upplevelse har Birgitta också haft i mötet med människor i hennes närhet som varit drabbade av demens. Där, när man tror att ingenting finns kvar av en människa. När man inte längre kan tala, mest bara sitter, och verkar vara onåbar. Även där kan man bli överraskad. Plötsligt kan personen som är låst i sin kropp lysa fram under några ögonblick.

Att få komma till Gud med allt i livet precis som det är

Birgitta berättade att hon inte vuxit upp i något kyrkligt sammanhang och inte fick en tro förrän senare i livet när Gud överraskade henne. Det var 1976 då Birgitta kommit till en punkt i livet då all hennes livslust var borta. Livet hade liksom tagit slut. Hon hade inget kvar mer än ett rop på hjälp till Gud: ”Gud, om du finns, vad ska jag göra?”

Gud förvånade henne genom att tala till henne och så började Birgitta gå en ny väg i livet. Den var inte självklar och enkel, men den har hela tiden lett framåt. Livet har fortsatt att ha både sina ljusa stunder och svåra motgångar. Arbete och relationer har krävt mycket, men nu har Birgitta alltid kunnat vända sig till Gud genom Jesus. I mötet med människor har också hennes egen erfaren-

het av att helt tappa livslusten varit en hjälp när hon mött andra i samma situation.

Birgitta berättar om många tillfällen i livet när Gud har lett henne. Hon betonar vikten av att vi får be och komma till Gud med precis allt. Både det som vi inte tycker om i oss själva och det som vi inte har en aning om hur vi ska göra med. Man kan vara helt sig själv, alldeles ärlig. Och hon berättar om många erfarenheter av hur Gud gett tydliga bönesvar. Ibland har hon tyckt att svaren verkat underliga, men när hon provat har nya vägar öppnat sig.

Att inte vara förbrukad förrän livet är slut

Birgitta föddes i Falun och har bott och arbetat på många ställen, bland annat i Kristinehamn och Enköping. Hon blev bekant med Karlsborg genom sin bror som under en period arbetade här och då träffade sin fru. På så sätt blev Birgitta bekant med sin

brors svärmor Ulla. Långt senare i livet 2006, när Birgitta var pensionär, kom hon hit till Karlsborg för att stötta Ulla som inte längre kunde bo hemma.

Tillsammans besökte de fasteluncherna i Kyrkans hus och där blev de så kärleksfullt mottagna. Det gav en mersmak och när diakon Berit Johansson bjöd in Birgitta att vara med i diakonala gruppen så tackade hon ja. Birgitta uppskattade andan i gruppen, en trygghet i att arbeta för människors bästa. Själv blev Birgitta också inspirerad att gå en diakonutbildning inom frikyrkornas ram.

I samband med arbetet i diakongruppen kom Birgitta till Haganäsets demensavdelning för att besöka en dam, som inte längre kunde tala. Hennes man, som Birgitta kände, var där och de två stod och samtalande när de plötsligt avbröts av frun som tydligt och klart citerade psalm 227:

O du som ser, o du som vet vart stackars väsens hemlighet,

som också vet, långt mer än jag, mitt väsens natt och dag,

tag allt jag äger i din hand, bränn slagget med din renhets brand

och lär mig leva i ditt land, min Fader och min Gud.

Birgitta sa att det var som om himlen rasade ner mitt i Haganäset. Hon skrev ner psalmen och har den ovanför sin säng.

Jag tycker händelsen sammanfattar allt det som Birgitta berättat för mig. Psalmens ord om hur Gud ser oss som vi är bortom det som syns utåt och känner oss bättre än vi själva gör. Hur Gud leder oss genom livet och hur vi, när vi ser tillbaka, kan se och förstå hur även det som verkade bortkastat och svårt när det hände ändå kan få sin mening. Och inte minst hur Gud kan låta oss verka även när vi själva tror att det är för sent, att vi inte har mer att ge. Gud överraskar oss ständigt.

Berättat för Pia Svantesson

Ta en virtuell promenad på kyrkogården

I dessa tider, och även annars, kan det vara svårt att ta sig till kyrkogårdarna i pastoratet.

Så här på landet kan det vara glest mellan bussarna som går förbi och till flera av kyrkogårdarna går det inga bussar alls. I andra lägen kan det vara så att man bor långt bort, i en annan del av landet, och plötsligt står inför att se ut en gravplats på en kyrkogård man aldrig besökt.

På vår hemsida kan man nu göra en "Virtuell promenad" på pastoratets alla

kyrkogårdar. Du kan klicka dig runt med hjälp av en karta och pilar och på så sätt "gå runt" på området. Där kan du se hur de olika gravplatserna ser ut, besöka kvarteret för urngravar, minneslundar eller askgravplatser. Eller bara strosa runt på grusgångar på en virtuell sommarpromenad.

Välkommen!

Gå in på hemsidan www.svenskakyrkan.se/karlsborg, därefter Kyrkogårdsförvaltningen i menyn och sök "Virtuell promenad på våra kyrkogårdar".

Lisa Högberg, som arbetar som vaktmästare i Karlsborgs församling, skriver i pastoratets blogg om att arbeta på en kyrkogård. (Hitta bloggen på hemsidan på blogg.svenskakyrkan.se/karlsborg)

Att anlägga en askgravplats

Våren, den kalla, har passerat. Rådjur och harar har som vanligt mumsat på penséerna på Norra kyrkogården. Sommaren har kommit.

Under tiden har en askgravplats tagit form, sakta men ganska säkert.

En ritning fanns, tallar skulle fällas, det skulle bli öppet o ljusst och likadant som den befintliga askgravplatsen. Men när det började närma sig stod tre vaktmästare och tittade och funderade. Det var en vacker plats, precis som den var. Ett lugn. Blåbärsris i bakgrunden, klara solstrålar som silade genom tallkronorna. Det började ta emot att såga, fälla, förändra.

Så de tre vaktmästarna tänkte om, kom med förslag. Gravstenarna fick följa den naturliga skogskanten och endast två tallar fälldes. En bit av den ena fick pryda rabatten, stanna på sin plats.

Rabatterna ja, hur skulle de se ut? En eller två, som en ringlande bäck med blå blommor? Två likadana? Inte sticka ut för mycket, samtidigt passa ihop med gravplatserna. Tre, eller om det var fyra, vaktmästare släpade, flyttade kantstenar, provade sig fram. Diskuterade, tyckte olika, ändrade igen. Kom överens, blev nöjda. Två planteringar, organisk form, lagom asymmetriskt.

Sen växtvalen... roligt men svårt. Inte stjäla fokus från omgivningarna, inte bryta av mot resten av kyrkogården. Något nytt men ändå tidlöst. Skuggigt läge. En plantering helt i vitt? Formklippta barrträd? Naturen fick bestämma, förädlade sorter av det som redan fanns på platsen. Ljung, tallar och så rhododendron som karaktäriserar resten av kyrkogården.

Nu återstår att göra en sittplats. Var? En plats att sitta länge på om man vill, en plats för att minnas, gråta, skratta. Kanske fika? Lyssna på fåglarna, titta på hararna? Tre, eller kanske fyra, vaktmästare kommer att prova sig fram. Bära bänkar, känna efter. Hitta den rätta platsen, försöka göra den rofylld. Och när detta är gjort kommer tre, eller kanske fyra, vaktmästare stå och titta en stund på det de gjort och vara nöjda. Och hoppas att de inte är de enda som är det.

Lisa Högberg

Mariablommor

Den som kommer till Tacksägelsekyrkan lite senare i vår kommer att upptäcka att något är på gång. Ett helt nytt trädgårdsrum med Mariablommor ska växa fram under våren och sommaren.

I höstas träffades en grupp trädgårdsintresserade vid Tacksägelsekyrkan för att få litteratur om olika teman för rabatter vid kyrkan. Under hösten läste vi sedan hemma om

växter i bibeln, vid kloster och växter som genom tradition och historia förknippats med jungfru Maria och vi övade oss i att rita trädgårdsskisser på olika teman.

När vi nu samlades igen så studerade vi platsen för trädgårdsrummet. Vi bestämde oss för vilket tema vi skulle välja och fastnade för Mariaväxter. Vad är nu det då, kan man ju undra.

Det finns många böcker som berättar om växter som hör ihop med maria. Vi läste en bok som Skara stiftshistoriska sällskap har

gett ut, som heter Mariaväxter i folktron av etnologen Ritwa Herjulfsson. Den har en genomgång av folkliga föreställningar om Maria och vad Mariatron betytt i vardagen för människor, särskilt kvinnor, och hur det har påverkat folkliga namn som getts växter man knutit an till Maria. Hon går igenom sådana växter och jämför med nordiska och europeiska likheter i namn och bruk.

Hon konstaterar att från de tyskspråkiga områdena känner man till fler än 180, England ca 95, Frankrike 40-tal, Norge, 50, Danmark 70 och Sverige 60-tal växter som en gång burit ett Marianamn.

Under medeltiden var Mariafromheten stor, men i samband med reformationen försvann den offentliga, kyrkliga Mariakulten och den flyttade istället in i vardagsreligionen och folkmedicinen. Man läste folkliga böner och använde Mariaväxter i alla sammanhang som rör födande och förlösningar, att inte få barn och att få barn, bröllop, begravning, när det gällde boskapen – att skydda från sjukdom och öka mjölkpro-

duktion, markens fruktbarhet, växtligheten, sådden och skörden, men också skydd mot ormar och mediciner för olika sjukdomar.

Exempel på blommor som Herjulfsson skriver om och som vi vill ha i vår plantering är: liljor, rosor, liljekonvalj, tusensköna, vårlök, morgonstjärna, gullviva, hagtorn, smultron, kungsljus, förgätmigej, daggekåpa, akleja, men också många dikeskantsväxter som gulmåra, blocklika, kråkvicker, käringtand, oxtunga och mandelblom. Dem hoppas vi kunna plantera där vi har ängsmark, som under klockstapeln.

Vi tänker oss att utöver planteringen ta fram ett material där vi presenterar växterna och hur de kopplats till Maria och hoppas att platsen ska kunna användas både för studiebesök, konfirmandlektioner, gudstjänster och inte minst att det ska få bli en plats där man ska kunna bara sitta ner och vila.

Trädgårdsgruppen genom
Lisa Högberg och Pia Svantesson

Marialegend – Förgätmigej (*Myosotis*)

Jungfruns ögon, Jungfru Marias ögon

Förgätmigej har kallats jungfru Marias ögon runt om i Europa, trots att Marias ögon med största sannolikhet var bruna. Men Maria kopplas ihop med den blå färgen, som var den förnämsta och mest dyrbara.

Enligt traditionen ingick t ex förgätmigej i bouquets de Notre Dame, jungfruns buketter, som herdar plockade och la på bergskapellens Mariaaltaren.

Det finns flera tillblivelsemyter om förgätmigej. Enligt en finsk berättelse bar jungfru Maria Jesusbarnet i famnen. De

var på flykt och Maria hade barnet insvept i sitt förkläde. När förföljarna hann upp Maria ville de se vad som fanns i förklädet och hon svarade: Min dyrbaraste blomma. När hon öppnade förklädet hade hon famnen full av förgätmigej. Förföljarna gav sig av och Jesusbarnet räddades.

Enligt en annan legend från Italien berättas om hur Gud på tredje skapelsedagen gav namn åt alla buskar och örter och då Gud var klar hördes en blyg viskning: Förgät mig ej. Gud hörde blommans bön och svarade: Så må din blyga bön bli ditt namn.

UNDER SAMMA HIMMEL

De människor som drabbas hårdast av katastrofer är de som har minst möjlighet att skydda sig. Att hålla distans till varandra kräver utrymme.

Utrymme som inte finns när åtta personer delar ett rum utan kök. Distansarbete är omöjligt när överlevnaden beror på tillfälliga dagarbeten eller att sälja frukt och juice vid en vägkant. Tillgång till vatten, tvål och handsprit för att hålla en god handhygien är omöjligt för människor som bor i fattiga områden eller i flyktingläger.

De som är extra sårbara och utsatta måste få stöd. Årets fasteaktion ska bidra till att lindra konsekvenserna av coronapandemin. När samhällen slagits sönder både socialt och ekonomiskt fortsätter Act Svenska kyrkan tillsammans med partner att arbeta långsiktigt och rättighetsbaserat.

De samhällen vi vill vara en del av att bygga upp ska vara mer hållbara, demokratiska, inkluderande och bättre rustade än tidigare.

Tillsammans kan vi göra skillnad. Låt oss göra det.

Din gåva räddar liv!

90 SVENSK INSÄRLINGS KONTROLL

VAR MED OCH FYLL BÖSSAN

GE EN GÅVA

TACK!

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL MEN VERKLIGHETEN SER OLIKA UT.

Tillsammans kan vi göra skillnad!

act Svenska kyrkan

Gudstjänstkalender

(Med reservation för ändringar)

Mars

5/3	Fredag		
Kyrkans hus	11-14	Utställning med Världsböndagens tema. Kaffe	
7/3	3 söndagen i Fastan		<i>Kampen mot ondskan</i>
Forsviks kyrka	10-12	Öppen kyrka	P Svantesson
Tacksägelsekyrkan	14-16	Öppen kyrka	P Svantesson
Breviks förs.hem	14-16	Utställning med Världsböndagens tema	
	15	Andakt	I Eriksson
14/3	Midfastosöndagen		<i>Livets bröd</i>
Mölltorps kyrka	10-12	Öppen kyrka	
	10	Mässa	G Friberg
Undenäs kyrka	10-12	Öppen kyrka	I Eriksson
Tacksägelsekyrkan	14-16	Öppen kyrka	
	14	Mässa	G Friberg
21/3	Jungfru Marie Bebådelsedag		<i>Guds mäktiga verk</i>
Tacksägelsekyrkan	10-12	Öppen kyrka	P Svantesson
Skaga stavkyrka	13-16	Maria-andakter i kyrkan kl 13, 14, 15. Väffelcafé. Tipspromenad. Fotoutställning	G Friberg
Breviks kyrka	16-18	Mariamusik, sång och orgel kl 16 och kl 17	P Svantesson
28/3	Palmsöndagen		<i>Vägen till korset</i>
Tacksägelsekyrkan	10-12	Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	10-12	Öppen kyrka	
	10	Mässa	P Svantesson
		Orgelmusik	E Nilsson
Mölltorps kyrka	14-16	Öppen kyrka	G Friberg
29/3	Måndag		
Tacksägelsekyrkan	19	Passionsmusik ”Jesu sju ord på korset”	P Svantesson

30/3	Tisdag			
Mölltorps kyrka	19	Passionsandakt		P Tapper Törnqvist
31/3	Dymmelonsdagen			
Breviks kyrka	19	Passionsmusik ”Jesu sju ord på korset”		G Friberg

April

1/4	Skärtorsdagen			
Breviks kyrka	17	Mässa		G Friberg
Undenäs kyrka	17	Mässa		P Svantesson
Mölltorps kyrka	19	Mässa		G Friberg
Tacksägelsekyrkan	19	Mässa		P Svantesson
2/4	Långfredagen			
Breviks kyrka	9.30	Gudstjänst		P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	11	Gudstjänst		P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	15	Passionsandakt ”Jesu sju ord på korset”		G Friberg
Mölltorps kyrka	18	Gudstjänst		G Friberg
3/4	Påskafton			
Skaga stavkyrka	23	Påsknattsmässa		G Friberg
4/4	Påskdagen			<i>Kristus är uppstånden</i>
Mölltorps kyrka	8.30	Påskotta		P Tapper Törnqvist
Breviks kyrka	11	Mässa		P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	11	Mässa. Sång		P Svantesson
Bocksjö kapell	15	Gudstjänst		I Eriksson
Tacksägelsekyrkan	16	Mässa		P Svantesson
5/4	Annandag påsk			<i>Möte med den uppståndne</i>
<i>Sammanlyst</i>				
Forsviks kyrka	14	Emmausvandring		P Svantesson
Forsviks kyrka	15	Emmausandakt		P Svantesson
11/4	2 söndagen i påsktiden			<i>Påskens vittnen</i>
Tacksägelsekyrkan	10-12	Öppen kyrka		P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	10-12	Öppen kyrka		I Eriksson
Mölltorps kyrka	14-16	Öppen kyrka		P Tapper Törnqvist

18/4	3 söndagen i påsktiden	<i>Den gode Herden</i>
Forsviks kyrka	10-12 Öppen kyrka	G Friberg
Breviks kyrka	14-16 Öppen kyrka	G Friberg
Tacksägelsekyrkan	16-18 Öppen kyrka	P Svantesson

25/4	4 söndagen i påsktiden	<i>Vägen till livet</i>
Mölltorps kyrka	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson
Undenäs kyrka	10-12 Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	14-16 Öppen kyrka	I Eriksson

Maj

2/5	5 söndagen i påsktiden	<i>Att växa i tro</i>
Breviks kyrka	10-12 Öppen kyrka	G Friberg
Forsviks kyrka	10-12 Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	16-18 Öppen kyrka	G Friberg

9/5	Bönsöndagen	<i>Bönen</i>
Tacksägelsekyrkan	10-12 Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist
Undenäs kyrka	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson
Mölltorps kyrka	14-16 Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist

13/5	Kristi Himmelfärdsdag	<i>Herre över allting</i>
Pila-Sofis stüva	7 Gökotta	P Tapper Törnqvist
Källebacken	9 Gökotta	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson

16/5	Söndagen före Pingst	<i>Hjälparen kommer</i>
Forsviks kyrka	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson
Mölltorps kyrka	10-12 Öppen kyrka	P Svantesson
Tacksägelsekyrkan	16-18 Öppen kyrka	P Svantesson

23/5	Pingstdagen	<i>Den helige Anden</i>
Tacksägelsekyrkan	10-12 Öppen kyrka	P Svantesson
Undenäs kyrka	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson
Breviks kyrka	16-18 Öppen kyrka	P Svantesson

30/5	Heliga trefaldighets dag	<i>Gud – Fader, Son och Ande</i>
Forsviks kyrka	10-12 Öppen kyrka	I Eriksson
Mölltorps kyrka	10-12 Öppen kyrka	P Tapper Törnqvist
Tacksägelsekyrkan	16-18 Öppen kyrka	I Eriksson

Gudstjänster på Haganäset!

De allmänna gudstjänsterna på Haganäset är inställda tills vidare.

Döpta i våra församlingar

Nova Jonsson

Mölltorp

Hur bokar man dop och vigsel?

Vi har många fina och vackra kyrkor i vårt pastorat, men alla är inte tillgängliga alla helger. Eftersom kyrkorna ligger utspridda behöver präst och kantor tid att förflytta sig emellan dem. Därför är våra lördagstider kl 10.00, 12.00, 14.00 och 16.00.

Ring vår pastorsexpedition i Karlsborg, tel. 0505-174 50, säkrast vardagar 10-12, 13-14 för att boka tid och få övriga upplysningar.

Vid våra dopgudstjänster döper vi högst tre barn samtidigt. Efter inbokad tid tar någon av våra präster kontakt med er för att bestämma tid för dopsamtal.

Våra kyrkomusiker hjälper gärna till med förslag på psalmer och övrig musik.

KAFFE MED HOPP

GÖR DITT FIKA EXTRA GOTT!

I en kris drabbas människor i utsatthet hårdast. Coronaviruset gör inga undantag. Tillsammans kämpar vi varje dag för att människor i hela världen ska ha ett värdigt liv. Fika och ge din gåva till Act Svenska kyrkan. Din gåva gör skillnad!

SÅ HÄR GÖR DU

1.

FIKA

Digitalt med t ex. vänner kollegor eller mormor.

PS. Du kan förstås fika där det passar dig.

2.

SWISHA

Alla som fikar swishar en gåva till 900 1223. Skriv "Kaffe med hopp" i meddelandefältet.

3.

DELA

Njut av ditt fika, ta en bild på den och dela gärna i sociala medier med hashtaggen #kaffemedhopp

#kaffemedhopp

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL
SWISHA DIN GÅVA TILL 900 1223

PG 90 01 22-3 BG 900-1223

Läs mer om Act Svenska kyrkans arbete på webben: svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

”Allt levande kommer från ägget”

Ägg och påsk hör ihop. Det kanske är det första vi tänker på i vårt påskfirande. Men varför äter vi och målar ägg till påsk?

Det enklaste svaret på den frågan skulle kunna vara att det är på våren som hönsen lägger ägg och att det därmed finns gott om ägg vid påsktid.

I kristna länder fick man inte äta ägg under fastan, och därför blev äggätandet en del av påskfirandet när fastan bröts.

När kristendomen växte fram, knöt man an till de folkliga föreställningar som fanns, och det finns bilder där man ser Kristus vid uppståndelsen stiga upp ur ett brutet äggskal.

Det ligger nära till hands att den stängda graven och det till synes livlösa ägget blir en konkret bild för hur något dött plötsligt och oväntat kan ge upphov till ett helt nytt liv. I kyrkans bildspråk kunde ägget med dess hårda skal kopplas till Kristi uppståndelse ur den tomma graven och till hur Gud nyskapar livet både i yttre och inre mening.

Många sedvänjor och bruk kring äggen växte naturligt fram ur denna symbolik och har sedan dess bibehållit sin självklara plats i påskfirandet. Man skänkte ägg till vänner och bekanta vid påsk, och man skänkte ägg till kyrkan och till prästerskapet, ibland som en del av det fastställda tiondet. När man ger varandra ägg som en gåva, är det ett uttryck för det kristna givandet, man skall dela med sig.

Varifrån kommer bruket att färga ägg? Där finns nog inget entydigt svar att få. Det

finns legender som i efterhand söker ge förklaringar – att jungfru Maria målade ägg för att glädja Jesusbarnet, att Maria Magdalena hade ägg med sig till Jesu grav och vid ankomsten dit fann att de genom ett under blivit färgade. Kanske är den enklaste förklaringen människors färgglädje, lusten att kolorera, önskan om att ge ett så trivialt föremål som ett ägg ett festligt utseende.

Att påsken hos oss förknippas med gult får vi nog härleda till alla nykläckta gula kycklingar och vårens första blommor; påskliljor, gullivor, maskros och tussilago m.fl.

Kring äggmålning och äggdekorerung har en mängd sedvänjor utvecklats. Många av dem lever fortfarande ett friskt liv. Särskilt starkt lever de i Östeuropas ortodoxa länder. Den ukrainska äggmålningkonsten är berömd. Man använder sig av batik-teknik där man lägger på färg efter färg. Mönster och motiv ärvs från generation till generation.

I Ryssland spred sig traditionen i högre stånds-kretsar att ge bort konstgjorda ägg utformade i vax, socker och marsipan, ibland innehållande miniatyrmålningar eller små skulpturer.

Inom tsarfamiljen var det sed att tsarrevnan varje påsk skulle få ett dyrbart ägg tillverkad av hovjuveleraren Carl Fabergé. De var gjorda av guld, emalj och ädelstenar. Man kunde öppna äggen eller titta in i dem. Många av dessa exklusiva ägg finns att beskåda på ryska museer.

Pernilla Tapper Törnqvist

*Utdrag ur boken ”Påsken i tro och tradition”
av Inge Löfström.*

HELA PÅSKDRAMAT I ETT PÅSKÄGG

Vad har påsken gemensamt
med chokladmynt och geléfiskar?

Jo, i de söta och sura godisbitarna ryms hela påskberättelsen från skärtorsdag till påskdagen.

Delar bröd och dryck

Jesus samlar sina lärjungar till en sista fest, påskmåltiden. De äter bröd och dricker vin som Jesus ger en särskild innebörd. Sen dess firar kyrkan nattvard, som sägs skapa gemenskap mellan Jesus och de som deltar.

Säljer sin vänskap

När Jesus och lärjungarna ätit går de till Getsemane, en trädgård utanför Jerusalem, där Jesus har ångest, svettas och ber. Då kommer en beväpnad styrka och för bort honom. Judas har förrått honom för 30 silvermynt.

Bjuder på fisk

Enligt evangelierna möter Jesus sina lärjungar igen efter att han uppstått. Det berättas att han vid Genesarets sjö ger råd om var de ska få mycket fisk och sedan bjuder han på bröd och glödstekt fisk på stranden.

Ätska varann!

Jesus inleder måltiden med att tvätta sina vänners fötter. Sedan uppmanar han dem: ”Såsom jag har älskat er ska också ni älska varandra.” Måltiden inspirerade den tidiga kyrkan att ordna knytkalas som kallades kärleksmåltider.

Så dör han

Jesus förhörs och döms som upprorsman. Han hånas, misshandlas och korsfästs sedan på Golgata, som betyder skallen. Efter sex timmar dör han. En högt uppsatt tjänsteman tar hand om Jesu kropp och lägger den i en klippgrav.

Bumlingen är borta

Efter helgen går flera närstående kvinnor till graven tidigt på morgonen för att smörja Jesu kropp. Evangelierna berättar att den stora stenen är bortrullad och en ängel talar om för dem att Jesus uppstått från döden.

Fred, frid och helhet

”Frid över er” hälsar Jesus efter uppståndelsen. Shalom betyder fred och frid, men också helhet. Enligt kristendomen gör Jesus död och uppståndelse människans relation till Gud, andra människor och skapelsen hel igen.

Tacksägelsekyrkan

Mölltorps kyrka

Breviks kyrka

Undenäs kyrka

Forsviks kyrka

Bocksjö kapell

Skaga stavkyrka

Välkommen till vårens samlingar!

Världsböndagen 5 mars

Världsböndagen har i år ett program från Vanuatu med temat ”Bygg på en stadig grund”.

En utställning kommer att finnas i Kyrkans Hus, Karlsborg. Där kan man läsa om landet och dess historia samt utdrag ur texter och bilder som finns i årets program. Utställningen är öppen fredag 5 mars kl 11-14, andakt kl 13 med Inga Eriksson. Max 8 personer i salen åt gången. Enkel kaffeservering.

I **Breviks kyrka** firas Världsböndagen den 7 mars i Öppen kyrka kl 14 – 16 med utdrag ur texterna. Andakt kl 15 med Inga Eriksson. Enkel kaffeservering i kyrkan.

Måndagspromenader

Promenaderna, tillsammans med Inga Eriksson, börjar måndagen 15 mars kl 10.

Samling vid bryggan nedanför Pingstkyrkan.

Fumbo-TV

När barn och ungdomsgrupperna pausar sin ordinarie verksamhet har istället Fumbo-TV uppstått. Varje fredag klockan 12 släpps ett nytt avsnitt. Bibliska berättelser blandas med lek, humor och musik så att avsnitten skall påminna om våra vanliga träffar.

Ledarna delar även ut en uppgift varje vecka där man har chans att vinna ett pris till sin ordinarie grupp. Uppgiften är dock individuell och skall utföras hemmavid.

Fumbo-TV hittar man på facebook – sök efter Svenska kyrkan Karlsborgs pastorat.

Jungfru Marie bebådelsedag 21 mars

Öppen kyrka i Skaga stavkyrka kl 13-16 med Maria-andakter kl 13, 14 och 15 under ledning av Gunnar Friberg. Christina Lindman medverkar med sång. Våffelcafé i Skagagården. Där finns två utställningar - en fotoutställning med tema ”brudkronor” och en keramikutställning av Karin Lodin. Möjlighet till tipspromenad.

”Jesu sju ord på korset”

Alla fyra evangelister berättar om Jesu korsfästelse, men med lite olika ord. I den sammanlagda bilden vi får genom evangelisterna, talar Jesus vid sju tillfällen från korset. Detta brukar kallas Jesu sju ord på korset, och många tonsättare genom tiderna har inspirerats att sätta musik till dessa sju ord. I år framför pastoratets kantorer Jerker Leijons tonsättning från 1990 vid tre tillfällen under stilla veckan (se gudstjänstkalendern).

Liturgiska ord

Många ord på K är inte liturgiska men berättar om kyrkorummet och kyrkolivet.

Krucifix Kors med bild av den korsfäste Jesus.

Kräkla Biskopsstav med krum avslutning som på en herdestav. Ibland kallad för krumstav. Den symboliserar biskopens herdeuppdrag och kom i bruk på 600-talet. Kräklan bärs i vänster hand med den krumma delen vänd framåt. Åtskilliga kräklor konfiskerades av Gustav Vasa. Kräklan blev på nytt allmän på 1700-talet efter göteborgsbiskopen Johan Wingårds vigning 1780.

Kyrie eléison (grek= Herre förbarma dig). Bön i mässans inledning som kan utföras trefaldigt, sexfaldigt, niofaldigt och i växelsång.

Kyrkklocka (latin campana=klocka). Förekom tidigast i Italien på 500-talet. De äldsta svenska kyrkklockorna är från 1100-talet.

Kyrkmässa Högtidsdag som firas på årsdagen av en kyrkas invigning. Under medeltiden var kyrkmässorna folkfester som ofta utvecklades till stora marknader. Kyrkmässan har återupplivats i Sverige och fått egna bibeltexter och böner i kyrkohandboken.

Kyrkorgeln De första kyrkorglarna kom från Orienten till Spanien på 400-talet. Därifrån spreds kyrkorglarna till övriga Europa. Från tidig medeltid är 900-talsorgeln i Winchester-katedralen den mest kända. Också i svenska domkyrkor fanns

orglar under medeltiden. Det var dock först på 1800-talet som orgeln blev vanlig i sockenkyrkorna.

Kyrkospel En kyrklig dramatisk konstform som på 900-talet framträdde i anslutning till jul- och påskfirandet. Dess uppgift var att framföra det kristna budskapet för en inte läskunnig publik. På 1900-talet har kyrkospelet återupplivats t ex med ”Det gamla spelet om envar” och T S Eliots ”Mordet i katedralen”. I Sverige har Olof Hartman varit banbrytare för det moderna kyrkospelet.

Kyrkstöt Gammal benämning på kyrkvaktare som med sin långa stav (kyrkstöten) bl a väckte dem som somnat i kyrkan.

Kyrktagning En numera avskaffad form för återupptagande av en barnaföderska i kyrkans gemenskap 40 dagar efter födelsen. Med förebilder i 3 Mos 12 uppfattades akten ursprungligen som en reningsrit men redan under medeltiden betonades dess karaktär av tacksägelse. Den föreskrevs som obligatorisk i 1686 års kyrkolag. Från början skedde den i kyrkan men kunde senare även förläggas i hemmen. I kyrkohandboken 1942 fick den rubriken ”En moders tacksägelse” och levde kvar in på 1950 talet i Göteborgs stift och i vissa andra gammalkyrkliga områden.

Kyrktupp Sitter ofta på kyrktornet eller på klockstapeln. Tolkas vanligen som en påminnelse om lärjungen Petrus förnekelse, då Jesus förutsagt att innan tuppen har galit två gånger skall du tre gånger ha förnekat mig (Markus 14:72). En maning till vaksamhet.

Bildgalleriet

Breviks julkрубba.

Julkрубba i Kyrkans hus.

Julkрубban i Tacksägelsekyrkan.

Personalen bildade kör och sjöng julsånger runt om i kommunen.

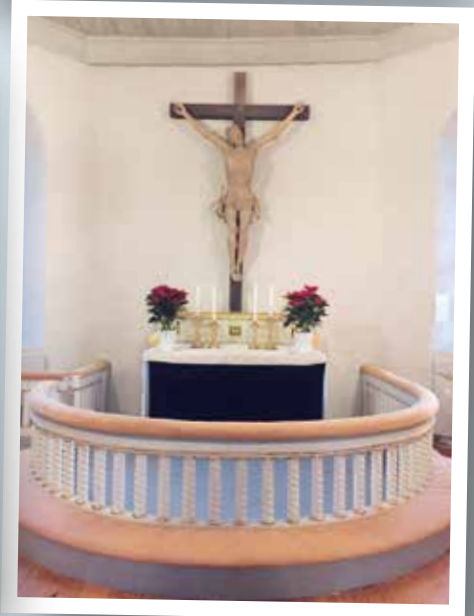
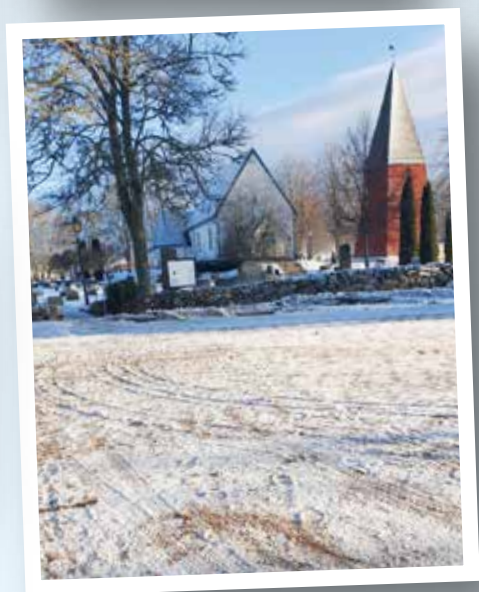
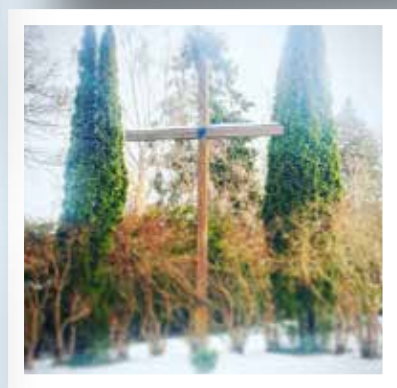
Christina Lindman avtackas av sina kantorskollegor.

Gunnar Friberg och Pia Svantesson spelar varje vecka in andakter som läggs ut på hemsidan

Niklas Nyhammer, vaktmästare i Breviks och Mölltorps församlingar, bidrar med några bilder i och omkring kyrkorna där.

Gravrättsinnehavare

Vid inventering av gravplatser på Forsviks kyrkogård har följande gravplatser befunnits sakna registrerade gravrättsinnehavare.

Gravplats	Senast gravsatt	Plats	Dödsår
F Ga 411, 412	Wikström Elisabeth E		1942
F Ga 416	Johansson Ivar H	Forsvik	1938
F Ga 417	Johansson Emma Mat.	St Vaberget	1944
F Ga 418	Svensson Augusta	L:a Hanhult	1934
F Ga 426, 427	Pettersson P Johan	Undenäs	1969
F Ga 431	Apell G Einar	Svanvik	1945
F Ga 432, 433	Karlsson Linus C	Svanvik	1971
F Ga 434-436	Jansson Karl Bernhard		1971
F Ga 437, 438	Karlson A Walfrid	Svanvik	1954
F Ga 443, 444	Frisk Ulrika S f Johansson		1952
F Ga 449	Gustafsson Augusta f Johansson	Lugnet Svanvik	1956
F Ga 451, 452	Johansson Johan A	Vispås, Karlsborg	1967
F Ga 454, 455	Andersson Adolf	Svanvik	1959
F Ga 458, 459	Eriksson Oskar Albert	Forsvik	1964
F Ga 479, 480	Boström Augusta f Abrahamsdotter	Forsvik	1930
F Ga 481, 482	Boström Charlotta A	Töreboda	1952
F Ga 490	Sären Erland Jan-Olov	Svanvik	1951
F Ga 494	Gustavsson Emma S	Färgatorp	1942
F Ga 496, 497	Johansson Selma Vilhelmina f Karlsson		1974
F Ga 505, 506	Eriksson David Leonard	Forsvik	1983
F Ga 508	Persson Bror G V	Forsvik	1958
F Ga 511-513	Dybsö Ester	Ryd	1965
F Ga 518, 519	Jansson Per August Evert	Undenäs	1986
F Ga 304 A-B	Jonsson Allan E	Forsvik	1955
F Ga 520 A-B	Forsberg Gustaf Valter	Undenäs	1984
F J 12	Eklund Eskil Hadar	Stockholm	1988
F J 17	Karlsson Anna Sofia Margareta		1994

Karlsborgs pastorat önskar att släktingar eller närstående till gravsatta på ovanstående gravplatser tar kontakt med kyrkogårdsförvaltningen för att uppdatera ägare på gravrätten.

Har vi ingen ägare på gravrätten så kan kyrkogårdsförvaltningen plocka bort gravrätten/gravsten.

Anna Arne Andersson 0761369239, Lisa Högberg 174 61, Bo Larsson 0705463343, Christian Karlsson 0767712215. Tack för hjälpen.

Eva Nilsson

Namn: Eva Margareta Nilsson

Född: 1965 i Västergötland

Aktuell: Nyanställd kantor i Karlsborgs pastorat

Berätta om din bakgrund!

Jag är uppvuxen i Tidaholm, men har rötter på mödernett i Undenäs/Forsvik. Föräldrarna var båda körsångare, och jag blev själv tidigt engagerad i Svenska kyrkans barnkör. Under uppväxten var jag hängiven stalltjej, och som nioåring började jag spela piano. Klassisk musik har jag alltid uppskattat. På gymnasiet gick jag treårig ekonomisk linje och utbildade mig därefter till kantor vid Hjo folkhögskola. 1990 tog jag min kyrkokantorexamen och har varit verksam i både stad och landsbygd. Jag har även vikarierat på musikskola och som klasslärare i musik. Nu senast har jag arbetat tre år i hemsjukvården vilket jag upplevde som mycket betydelsefullt.

Hur kom det sig att det blev just kantor?

När jag för första gången hörde orgeln spela, på en skolavslutning var det säkert, minns jag att jag tänkte ”det där var mäktigt och vackert!”. I Missionskyrkan fanns en musikansvarig herre som uppmuntrade mig att börja spela orgel och hjälpa till vid gudstjänster. Senare fick jag via organisten i Tidaholms kyrkas tillträde till den större orgeln där jag övade och fick tjänstgöra ibland. Att genom musiken få bidra till gudstjänsten och beröra människor är bland det mest givande med kantorsyrket!

1997–1999 upplevde du en spännande tid?

Ja, i två och ett halvt år arbetade jag för SKUT, Svenska kyrkan i utlandet, i New York där jag hade en kombinerad tjänst som kantor och

husmor. Lokalerna låg mitt på Manhattan, i ett femvåningshus vid Rockefeller center. Huset rymde personalbostäder, gudstjänst- och verksamhetslokal samt bibliotek- och tidsningsrum. Svenska kyrkan i utlandet är ett sätt för svenskar att träffa andra landsmän; det fyller behovet av att kunna få lite hemkänsla. I min tjänst ingick körverksamhet, gudstjänster, vigslar, julbasarer men även bull- och brödbak samt båtbesök. Vid jul ordnades ett enormt luciatåg med 100 deltagare där vi fick lov att hyra en större kyrka för att få plats!

Hur var det att komma hem efter dessa år?

Jag saknade det väldigt till en början. Här var ju så tyst och tomt! Kontrasten blev så stor jämfört med folkmyllret och storstadens brus.

Kan du välja en favoritpsalm?

Ja, det finns ju en del att välja på. Jag väljer psalm 204 *Körnet har sin vila*. Den tycker jag är så fin både i melodi och innehåll.

Finns det några ord på vägen du vill skicka med Kyrkbladets läsare?

I all enkelhet skulle jag vilja säga: ”Du duger!”

Text: Viktoria Adolfsson Agnesten